

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VI. Mendacia Tilemanni Heshusij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

& ipsum Cyprianum in Epistolis ad Iubaianum, ad Pompeium, ad Stephanum, & ad Quirinum.

SEPTIMO mentitur pag 95. cum sic ait: *Illam verò opinionem, quod in ipsis Sacramentorum elementis gratia essentialiter contineatur, sicut medicina in pixide, ita ut virtus Sacramentorum sit vel essentia, vel qualitas hærens in corporalibus Sacramentorum elementis; etiam inter Scholasticos Scriptores, non fuit omnibus probata, ut Bonaventura, Richardo, &c. Hic satis prodit suam imperitiam Kemnitius, & simul audaciam cum eâ reprehendit, quæ non intelligit. Nam imprimis confundit gratiam cum virtute Sacramentorum, cum tamen sint res diversissimæ. Gratia enim est effectus Sacramenti, virtus autem id, per quod Sacramentum operatur. Quocirca gratiam contineri in Sacramentis nullus Catholicus negat, virtutem autem illam Physicam non omnes admittunt. Deinde gratiam essentialiter id est, ipsam essentiam gratiæ hæere in Sacramentis, ut medicinam in pixide, nullus etiam Catholicorum dicit: Fatentur enim omnes gratiam hæere in anima, non in Sacramentis. Ponunt tamen, ut supra diximus, eam in Sacramento, ut in vase, metaphoricè accipiendo nomen vasis; quomodo dicuntur tela vasa mortis, quia in eis mors continetur, ut effectus in causa.*

OCTAVO mentitur ibidem, cum ait *Fuerunt etiam qui virtutem Sacramentorum in ipso opere, quo Sacramenta vel celebrantur, vel suscipiuntur, constituerunt: ita ut Sacramenta dicerentur conferre gratiam ex dignitate, & merito operis, quod exercet vel n. qui celebrat, vel qui suscipit. Hoc etiam mendacium testis est imperitiæ Kemnitianæ, quamquam non est eius proprium, sed à Caluino illud accepit. Vide supra in 3. Caluini mendacio. Plurima sunt alia in Kemnitio, hæc enim solum ex initio libri decerpta sunt.*

CAPVT SEXTVM.

Mendacia Tilemanni Heshusij.

HEMANNUS HESHVSIVS, qui se Episcopum Sambiensem vocat, librum scripsit de sexcētis erroribus Pontificiorum; qui liber nō habet vel vnam micam

micam falsis: colligit enim errores tam inconsideratè vt vel sint mera mendacia, vel contradictorij eorum sint hæreses apud omnes Lutheranos.

Ac vt solum, caussa exempli, discutiamus locum 15. qui est de Sacramentis, tertius error, quem notat, est desumptus ex CATECHISMO Romano in hæc verba: *Virtutem, quæ ex passione Christi manat, hoc est, gratiã, quam ille nobis in ara crucis meruit, per Sacramenta, quasi per aluuum quandã in nos ipsos deriuare oportet.* Hæc ille. Vbi primum corripit verba Catechismi Romani; siquidem ex alueo, quæ vox est in Catechismo, iste fecit aluuum, vt fordidam, & ridiculam faceret Catechismi sententiam. Deinde sententia Catechismi non potest damnari, quin damnentur etiam omnes Lutherani. Sume enim sententiam contradicentem, quæ sine dubio hæc erit; Christus in cruce non meruit nobis gratiam, vel si meruit, ea tamen non deriuatur ad nos per Sacramenta quasi per aluuum. At certè hanc sententiam Lutherani omnes damnant, quippe qui volunt gratiam ex Christi passione nobis per verba & Sacramenta offerri, & applicari. Neque refert quod ipsi non nominant aluuum: nam nominant instrumentalem causam, quod est longè amplius, quàm alueus. Vide Kemnitium in 2. parte Examinis, pag. 97. & Caluinum in Antidoto Concilij, sess. 7. can. 4.

Quintus error apud Tilemannum est, quòd Sacramenta veteris legis non impresserint characterem, qui est signum spirituale. Sume igitur contradicentem, nimirum; Sacramenta veteris legis imprimebant characterem spirituales; & quære si vel ab vno ex Lutheranis approbetur, Lutherani enim non anteponunt vsquam, licet ferè æquent. Sacramenta legis veteris Sacramentis nouæ legis; & tamen summo consensu negant, Sacramenta nouæ legis imprimere characterem. Id quod negat etiam ipse Heshusius ibidem in 7. errore.

Nonus error est, quòd non requiratur bonus motus interior in suscipiente Sacramentum. Hunc errorem tribuit Heshusius Gabrieli lib. 4. sent. dist. 1. q. 3. Sed verba Gabriels, quæ ipse citat, detegunt fraudem. Nam Gabriel non dicit non requiri motum interiorem, cum apertè requirat fidem,

dem, & pœnitentiam cum omnibus aliis Doctoribus, sed dicit cum Scoto, non requiri motum interiorem, qui sit meritorius gratiæ de congruo, vel de condigno. Scotus enim, & Gabriel, & multi alii docent, motus quosdam interiores esse meritorios de congruo iustificationis, sed addunt, quod si aliquando isti motus non sint tam perfecti, ut mereantur de congruo, tamen sufficere cum Sacramento ad iustificationem.

Decimus error est, quod Sacramenta veteris legis non contulerint gratiam, neque ex opere operato, neque ex opere operantis, seu per modum meriti, etiam si in fide, & charitate fierent. Hæc ille. Sed accipe contradicentem propositionem, & dicitur Sacramenta legis veteris contulerunt gratiam ex opere operato, vel ex opere operantis, seu per modum meriti. Atqui hæc tota est hæretica omnibus Lutheranis. Nam omnes execrantur, quod dicimus de opere operato; & multo magis, quod dicimus de opere operantis. Sacramenta enim gratiam conferre ex opere operantis, est gratiam conferre ex dignitate, & merito operis; ipsi autem nullum agnoscunt opus dignum aut meritorium, sed omnia esse volunt peccata mortalia, atque in primis idem Heshusius in eodem lib. tit. de iustificatione, de lege, de operibus.

Decimus tertius error est ex Consilio TRIDENTINO desumptus, sess. 7. can. 13. Docent, inquit, sine externis Papi-
sticis ritibus, nec veritatem, nec dignitatem, nec efficaciam
Sacramentorum consistere. Hæc ille. At hæc impudentis-
sima impostura est: Concilium enim nihil eiusmodi docet.
Hæc enim sunt verba Concilii, quæ ibidem ponit Heshusius,
ut nimirum non solum sit, sed etiam habeatur impostor:
Si quis dixerit receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholice
ritus in solenni administratione Sacramentorum adhiberi
consuetos aut contemni, aut sine peccato à ministris pro-
libito omitti, aut in novos alios per quemcun-
que Ecclesiarum pastorem mu-
tari posse, anathe-
ma sit.

SSO

B 3 CON